

XXXIII. évfolyam
Főszerkesztő:
DR. MARTON ERNŐ
A szerkesztőért és
kiadásért felelős:
SCHONDEZSÓ
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL-AVIV. Schlesinger u. 9.
Telefon: 29-98

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מורה חדש
(ארי קלט)
עיתון יומי בלתי מפלגתי בשפה אנגלית
שנה ל"ו
תעודת: ד"ר מ. מרטון
מחיר: דוד שן
המקור: והתנהלה:
חל אביב, רחוב שלוינגר 9

Az élő Herzl

Dr. Marton Ernő
Emlékező beszéd az izraeli rádió magyar nyelvű adásában.)

Ma, Tammuz huszadikán van negyvenhat éve annak, hogy Herzl Tivadar eltávozott az élők sorából.

Miközben kimondom ezt a mondatot, világosan érzem, milyen ellentmondás van e szavak konvencionális értelmében és ama belső valóság között, amely életünket kormányozza és gondolkodásunkat irányítja. Ebben a belső valóságban Herzl soha sem távozott el az élők sorából, ellenkezőleg, itt van közöttünk és hatása elevenebb, forróbb és dramaturgusabb, mint bármelyik élő kortársé.

Mi itt Izraelben sohasem gondolunk úgy Herzlrre, mint néma halottra, akit elnyelt a sir sötét verme. Hogy is gondolhatnánk rá így, hiszen ennek az országnak minden köve, minden életreztülete az ő jelenvalóságát hirdeti. És hogyan képzelhetjük nemának az ő beszédes ajkait, amikor az ő zengő próféciáival van itt tele a levegő és minden sarokból az ő szavai, tanításai és intellektuális hangzanak felénk. Ha szabad így mondanom, nekünk, akik itt élünk és dolgozunk Izraelben, személyes, szinte intim kapcsolatunk van Herzllel.

Nekem magamnak is volt az utóbbi évek során néhány olyan élményem, amelyeket sehogysem tudnék másképp jellemezni, mint Herzllel való személyes találkozásoként.

Amikor 1948 május 14-én, azon a sorstherhes penteki napon, ott ültem a telavivi múzeum teremben, ahol kiküldötték a zsidó államot, egészen megrázó realizmusként jelentkezett ez az élmény. Nemcsak én jártam így, de az összes jelenlevők. Megfigyeltem, hogy amikor Ben Gurion felolvasta a függetlenségi nyilatkozatot, a résztvevők tekintete nem reá, hanem a feje fölött függő Herzl-képre szegődött és mintegy megbabonázva, Herzl ajkairól lesték a megváltó szavakat. Az ő nagy bánatos szemébe kapaszkodtak a tekintetek, onnan vártak hitet, biztatást.

Ugyanez az élmény ismétlődött meg néhány hónappal később Jeruzsálemben a zsidó parlament első ülésén, amikor dr. Weizmann államelnök letette hivatali esküjét. Akkor is Herzl életnagyságú képe állott az esemény központjában.

De a legelőbbnek, legelenevalóbbnak akkor éreztem Herzlt, amikor mult év augusztusában Bécsből hazahozott koporsóját lehelyeztük a Herzl-hegy ormában új sziklasírba. A nyitott sír előtt elvonultak a zsidó falvak küldöttségei, az Émek és a Galil kibbucai, a Sárón telepei, a judeai síkság és a negevi pusztai földművesei és mindegyik egy-egy kis kék-fehér zásokcskát dobott a koporsóra. A zásokcskákban a falu földje volt bevarrva. Halk koppanással hullottak a kis zásokcskák a koporsóra, míg egészen be nem borították azt. Akkor határozottan úgy éreztem, hogy hallom annak a satvnek a dobogását, amely abba a koporsóba van zárva. Ma már tudjuk, hogy a Herzl-hegyen az egész ország és az egész nép sívdobbanása összpontosul.

Mert Herzl ma is a zsidó nép igazi vezetője, eszményképe, irányító csillaga. Tanításai olyan frissen hatnak, mintha tegnap hirdette volna meg azokat. Herzl ugyanis az igazi zioni ösztönöségével a zsidókérdés olyan mélységeibe világított bele, ahová tisztán elméleti, tudományos módszerekkel talán egyáltalán nem lehetett volna behatolni.

Pedig mindent, amit mondott és cselekedett, olyan egyszerű, logikus és elementáris, mint valami természeti törvény, amely öröktől fogva létezik. De amikor először lépett velük a nyilvánosság elé, azt hitték, hogy megőrült. Két-ezer év óta a legmerészebb lézadás volt ez a zsidósors ellen. A történelem során mások is megpróbálkoztak ezzel a lézadással, de — miként Aohad Haam mondta — ő volt az első, aki véghezvitte a csodát, hogy a nép széles tömegei hinni tudjanak olyan dolgban, ami látszólag kivülesik a természetes lehetőségek és a johan ész határain. Herzl éltvé és reálisá tette a zsidó nép messiási hitét és a nép az ő alakja köré csoportosította messiási álmait.

Politikailag tulajdonképpen Herzl teremtette meg a zsidó népet és ma már történelmi tényként áll előttünk, hogy az a nagy fordulat, amely a zsidó nép sor-

A Kneszet jóváhagyta a kormány állásrogialását a koreai kérdésben

Shárét külügyminiszter megindokolja a kormány koreai határozatát

A koreai konfliktussal kapcsolatban fenyegető világháború árnyéka nehezedett a Kneszetre, amikor kedden délután Shárét külügyminiszter ismertette a kormány álláspontját és megindokolta Izrael nyilatkozatát, amellyel a Biztonsági Tanács felhívására

csatlakozott az Északkorea elleni szankciók életbeléptetéséhez. Mint ismeretes, a koreai kérdésben a Mápám kérte, hogy tüzzék a Kneszet napirendjére „Izrael beavatkozását Észak- és Délkorea fegyveres vitájába”. A vitát Shárét külügyminiszter nyitotta meg.

szigorubb semlegesség álláspontjára helyezkedett. Külpolitikánknek ez a létfontosságú alappillére ma is fennáll. Ugyanakkor a kormány változatlan hűséggel ragaszkodott a világbéke elvéhez, amely politikájának legfőbb vonala. És ennek a célnak az elérését abban látta, hogy hűségesen támogatja az UNO-t. A kormányzati program alapveit David Ben Gurion miniszterelnök betervezte a Kneszetnek 1949 március 8-án. Ez a program — a béke politika programja. Béke az arab népekkel, béke a világgal. Izrael állama nem lesz sem szószólója, sem ügynöke egyik félnek sem, aki beleköt a másikba. Izrael kormánya támogatni fog minden olyan erőfeszítést és kísérletet, amelynek célja enyhíteni az erőszak közötti ellentéteket és megszilárdítani a világbékét.

ma az izraeli kormány álláspontját abban a határozatban, amelyet az UNO főtítkárnak válaszként ádattak.

Izrael nem vált érdekelt félé

A határozat folytán Izrael kormánya nem válik érdekelt félé abban a súlyos viszályban, amely Kelet-Európa és a nyugati világ között dúl. Izrael kormánya ezzel a határozatával csak az UNO-alapokmány iránti kötelezettségnek kívánt eleget tenni és újabb nyomatékat akart adni a békeiránti hűségének. Izrael is osztja a többi államnak a nézetét, amely az UNO-ban védelmet lát egy olyan világhatalommal szemben, amelyre még nem volt példa. Az izraeli kormány felelősségét fokozza honvédelmének és országépítésének szükségletei és az a történelmi feladat, amelyet a szórványok összegyűjtésével magárával

Shárét külügyminiszter beszéde

Moshe Shárét külügyminiszter beszédének bevezető részében rámutatott arra a rémült döbbenetre, amit a koreai események világszerte kiváltottak. A népek az UNO felé fordították tekintetüket és lélegzétvisszafojtva várták sikerülni fog-e elhárítani a nagy veszélyt, módjában lesz-e visszarántani a világot az örvény szélére.

Miután a külügyminiszter ismertette a Biztonsági Tanács ülésének lefolyását, rátért az izraeli kormány rendkívüli minisztertanácsára és Izrael állásrogialására a koreai eseményekkel kapcsolatban.

A kormánynak — mondotta — nem volt semmi oka, hogy kételkedjék az eseményeknek a Biztonsági Tanács határozatában történt interpretálásában. Maguk az események szolgáltatják a bizonyítékot. Az északi haderők lendületes előrehaladása természetesen végrehajtott kezdeményezésre vall. Nem Északkorea, hanem Délkorea fordult a Biztonsági Tanácshoz és kért segítséget. Északkorea nem tett eleget a Biztonsági Tanács felszólításának, hogy szüntesse be a tüzet és vonuljon vissza a megállapított vonalakig.

Izrael erőszakszese az UNO egységére érdekében

A kormány — folytatta Shárét külügyminiszter — figyelembe vette azt a tény, hogy a Biztonsági Tanács ülésén nem vett részt annak egyik állandó tagja. Javjetorszoarszág kivonulása a Biztonsági Tanácsból komoly aggodalommal töltötte el Izrael kormányát. Izrael képviselői szíveslélekkel támogatták az UNO főtítkárságának erőfeszítéseit, amelyek arra irányultak, hogy betömjék a szakadékot és visszaadják az UNO-nak teljes akcióképességét. Izrael képviselői ezt az álláspontjukat többször kifejezésre juttatták az UNO főtítkárságával és más tényezőkkel folytatott beszélgetéseik során. Izrael UNO-delegációja minden lehetőséget megértés és barátság szálait őrizze és fejlessze a szovjet-delegációval.

Az UNO-t nem szabad megbítnani

Ugyanakkor Izrael kormánya, mint UNO-tag nem járulhat hozzá ahhoz, hogy az UNO létjogosultsága és akcióinak illetékessége megszűnjön akkor, ha valamelyik tagja megszünteti az aktív közremű-

ködést, — függetlenül attól, hogy az illető fél melyik táborhoz tartozik. Sőt, mitöbb: Izrael, mint kicsi állam, amely a multban támadás áldozata volt és amelyet az a veszély fenyeget, hogy bármely pillanatban újból megtámadhatják — nem nyugodhat abba bele, hogy az UNO-t megbítnak és megfosszák attól a jogától, hogy biztosítsa a nemzetközi biztonságot és békét csupán azért, mert valamelyik tagállama kivált a tanácsból.

Izrael kormánya — folytatta Shárét külügyminiszter — az UNO-t elsősorban a népek szervezétének tekintti, amely a béke kölcsönös garانتálása céljából jött létre. Ez a kölcsönös garancia jogokat nyújt és kötelezettséget hárít a népekre. Ugyanúgy, ahogy Izrael kormánya nem fog lemondani jogairól és követeléseiről a nemzetközi szervezettel szemben, éppen úgy nem bujhat ki kötelezettségeitől sem. Ugyanúgy jogok, mint a kötelezettségek egyformán érvényesek mindaddig, amíg az UNO maga létezik.

A kormány tisztában van a döntés jelentőségével

Izrael kormánya tisztában volt azzal, milyen fontos politikai jelentősége van a döntésnek, amit egyik, vagy másik fél érdekében fog hozni. Az államalkeltetés óta a kormány külpolitikai téren a leg-

Ezeknek az elveknek és megfontolásoknak az alapján fogal-

Bèkeszózat a világ hatalmasaihoz

Izrael állama nem elégedhet meg csupán álláspontjának leszövegezésével. Ebben a veszélyekkel teli sorsdöntő órában — kicsiségének és tapasztalatlanságának tudatában — jogot vesz magának arra, hogy hallassa szavát a világ előtt. A zsidó állam magasra emeli a béke zászlaját a közeliek és távoliak felé. Leghűbb vágya a népek testvéri megértése. Az emberi élet megmentésének egyetlen útját a béke érdekében történő magasabbrendű erőfeszítésben látja. Innen, Jeruzsálemből, a zsidó nép örök fővárosából, arról a helyről, amelyet szentté avattak a vallások hagyományai, arról a

helyről, ahol az igazság vívta meg harcát a gonoszság ellen, a szabadság az elnyomatás ellen, abból az országból, ahol szemünk láttára vált valóra egy évszázados igazságfalanság csodálatos reparációja, aminek folytán megváltást nyert egy üldözött és szét-zört nép — innen ebből a városból száll a szózat mindazokhoz, akik ma még elfojthatják a harcot a Távolkeleten — nyújtsanak egymásnak békejobbót s törekedjenek együttes erővel a béke helyreállítására és az emberiség megmentésére.

(Folytatás a negyedik oldalon)

A Földközi tenger együttes védelmét ajánlotta fel Anglia Egyiptomnak

Izrael biztonságának veszélyeztetését látja a tervezetben és titakozását je entette be Londonban

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától): A külügyminisztérium néhány nappal ezelőtt megkapta annak a jegyzéknek a másolatát, amelyet az angol kormány Slim tábornok kairói látogatása után küldött az egyiptomi kormánynak. A jegyzék azt javasolja Egyiptomnak, hogy Angliával együtt közös védjék meg a Földközi-tenger keleti részének biztonságát. Ennek megfelelően az angolok fenntartának helyőrségeiket Szudánban és a Szelei csatorna mentén, ugyanakkor azonban ezzel egyenlő számú egyiptomi csapatokat is bevonnának ennek a területnek a védelmébe, közös parancsnokság

alatt. Az angolok tamaspontokat kapnának a gázai sáv területén is. Ezzel szemben Egyiptom csapatokat küldene Ciprusba, Máltába és néhány Egei-tengeri szigetre, amelynek védelmét eddig kizárólag az angolok látták el.

A jegyzéknek ez a legutolsó pontja nagy aggodalmat keltett izraeli körökben és a külügyminisztérium azonnal diplomáciai lépéseket tett Londonban a tervezet megváltoztatása érdekében. Izrael biztonságának súlyos veszélyeztetését látja abban, ha egyiptomi csapatokat küldenek a Földközi-tengernek ezen érzékeny stratégiai pontjaira. Izrael felhívta

Anglia figyelmét arra, hogy az egyiptomi csapatoknak ezeken a támaszpontokon való jelenléte állandó surlódásokra, sőt incidensekre vezethet Izrael és Egyiptom között, mert Izrael léte a Földközi-tenger és az azon való közlekedés korlátlan szabadságától függ.

Egyiptomnak a koreai kérdésben elhangzott „semleges” nyilatkozata, amely egyre jobban veszi fel egy Anglia ellen irányuló zsarolási manőver jellegét, diplomáciai körök nézete szerint rá fogja birmi Angliát ennek a tervnek a megváltoztatására.

sában bekövetkezett, elsősorban neki köszönhető.

Nem rajta múlott, hogy ez a fordulat olyan későn következett be, akkor, amikor a zsidó nép egyharmada elpusztult már a náciizmus poklában. Zseniális intuíciójával megérezte, milyen katasztrófa felé halad az európai zsidóság és szinte félelmetes pontossággal jósolta meg ötven évvel előbb mindazt, ami bekövetkezett. Az első magyarországi cionistáinak, dr. Rónai János balázsfalvi ügyvédhez intézett egyik leveleiben a magyar zsidósággal kapcsolatban speciálisan is megismételte ezt a sötét próféciát, amely azóta, sajnos, ugyancsak valóra vált.

Ezért dolgozott olyan lázas stíussal az eszme megvalósításán, ezért hajszolta önmagát a megszállottság kiméletlenségével, mert

érezte, tudta, milyen sors vár a diaszporában a zsidó népre. Ebben, a rohanó idővel folytatott lélekzetelállítóan hősies versenyfutásban égett el a szive negyvennégy éves korában.

Nem profanizálás, ha azt mondom, hogy Herzl Tivadar a mai zsidó generációnak nemcsak legnagyobb, de legnépszerűbb vezetője is. Népszerűsége minden propaganda-gépezet nélkül napról-napra nő s az ifjúság lelkes szeretettel fordul feléje, anélkül, hogy ezt a szeretetet mesterséges eszközökkel szítanák. Ifjúságunk benne látja a megújodott, egyenesgerincű, felszabadult zsidó ember eszményképét. Benne látja annak a tisztá, igaz, hősies embertípusnak megtestesülését, amely fele minden ifjú ember vagyik. Felszabadító háborúnk alatt számos fiatal katonánktól kérdeztem

meg, kire gondolt a legsúlyosabb harcok, a legválságosabb percek idején, ki volt az emberi ideálja. A legtöbben azt válaszolták: Herzlrre gondoltak.

Fényképét ott látjuk a jómódú városi polgár házában éppúgy, mint a munkáslakásban, vagy a fiatal kibbucok ideiglenes barakkjainak falán. Az első disz, amely az izraeli lakásokat ékesíti, a Herzl-kép. Senki sem írja ezt elő, senki sem csinál propagandát ennek — a szeretet, a bizalom és a hála spontán megnyilatkozása ez. Így aztán Herzl szeretetében egész Izrael egyesül. Nagy szerecsje fiatal államunknak hogy nemcsak Herzl eszméjében de az ő élő, nemes alakjában is olyan összeforrasztó erőt kapott a gondviselésből, amely eddig erősebbnek bizonyult a pártoskodás és széthúzás démonainál.

LEVELEK a szerkesztőhöz

Közelelmezési viszonyok Kurdaniban

Még februárban szóváltam az Uj Keletben, hogy Kurdaniban, ebben a többszáz család által lakott településen lehetetlen állapottok uralkodnak az élelmiszerkiosztás terén, mivel egyrészt a településen levő két élelmiszerüzlet vezetői képtelenek az óriási szükséglet kielégítésére, másrészt pedig elkeserítő, hogy a munkájából fáradtan hazatérő munkások, vagy pedig a százféle dologgal elfoglalt háziasszonyok vagy anyának órákhoz kelljen állania a forró napsütésben, amíg a pult elé kerülve azt látja elkészítve, hogy másnap kezdheti az egészet elülről, mert közben minden áru elfogyott. Ugyáztudjuk, panaszomnak meg volt a fogantatja, mert mos már annyi fűszerüzlet van Kurdaniban, hogy a lakosság ellátása minden sorbaállás nélkül, zökkenésmentesen történik.

De zöldséget és gyümölcsöt most is csak két üzletben adnak. Az egyik üzlethelyiség oly kicsiny, hogy az egyként testileg is alkalmatlan kereskedő alig tud néhány evőt kiszolgálni, a másik üzletben viszonyt jó hosszú ideig kell sorban állani, amíg az áruhoz jut az ember. Ennek az üzletnek még az a tulajdonsága is van, hogy benne minden zöldség és gyümölcs szigorúan 'elsőosztályú' áron kerül eladásra, ha a minőség nem is az és bizonyos áruból nem is adnak akárkinck. Az üzlettulajdonosok viselkedése is mutatja, hogy verseny nélkül vannak a piacon. Ha tehát az élelmiszeri hatóságok ezen a téren is beavatkoznának és néhány új zöldségüzletre adnának engedélyt Kurdaniban, megszűnne a sorban állás és a vevők kiszolgáltatottsága, egyben az eladási árak és az áru minőségének ellenőrzése is hatékonyabb lenne.

Moskovits Maximilián, Kurdani Bét.

A jaffai autóbusszközlekedés

Mint a jaffai Nuzha-negyed jövőd lakója, már előre panaszodom a rossz autóbusszközlekedés miatt. Reggel és este ugyanis a munkások százainak kell négy és félkilométert gyalogni, mert a 3-Alef autóbussz megállója nem a Nuzha sarkánál van, hanem a vízmű felé. A közönségnek ezt az értelmetlen és fölösleges fáradságát meg kell szüntetni. Ezenkívül sokan vannak, akik a Nuzha-negyedből nem a központi autóbusszállomás, hanem a Mugrabi felé igyekeznek. Ezek számára célszerű lenne, ha a 10-es autóbussz közvetlen járatot létesítené a Szachne Dervis-negyed felé, hogy a munkásoknak ne kelljen kétszer is torba állniuk az átszállás miatt. Ezenkívül a meghosszabbított vonalú 2-es autóbussz is megközelíthető a különböző Nuzha-negyedek és akkor a Szachne Dervis környékén lakóknak is jobb csatlakozásuk lenne a Mugrabi irányban.

Deutsch Dávid, T. A.

Igazságtalanságok a bőrelosztásnál

Hetek óta Rechovotban dolgozom a vöm helyett, aki beteg és bőrelosztás körül nagy igazságtalanságok történnek. Az elosztást a Cipészek Egyesülete végzi, mégis míg a vöm részére 4 kiló árut utaltak ki, mások 5-6 kilót kaptak, az egyesület elnöke pedig önmagának 12 kilót engedélyezett, amit meg is kapott. Mult pénteken, június 23-án, háromhet kiutalási szünet után ismét volt bőrkiosztás, amely alkalommal minden cipész egy darab elsőosztályú krupont kapott. Csúpan a vömnek adták ki két darabot és abból is az egyik még sarkbőrre sem lett volna jó és ezért át sem vette.

Miért nincs hatósági ellenőrzés a kiosztásnál, amely megakadályozza, hogy egyesek előnyben részesüljenek mások rovására.

Wolf Issák, cipész, Tel-Aviv.

A „hazatérési törvény” fény és árnyoldalai

Tegnap számunkban közöltük, hogy a kormány a Kneszet elé terjesztette az u. n. „hazatérési törvényt”, amely tulajdonképpen nem egyéb, mint a szabad és korlátlan alijjának törvénybeliktatása. A törvény, amelyet holnap, Herzl halálának évfordulója alkalmával ünnepélyes keretben közölt szavaz meg a Kneszet, alaptörvény jellegű bir és szerves részét fogja képezni az ország akotmányának.

A hazatérési törvénnyel kapcsolatban a „Háárec” a következő kritikái szellemű cikket közli:

Az ideiglenes államtanács az államalakulás napján kiadott szövegében a függetlenség proklamálásával egyidejűleg azt is bejelentette, hogy egyelőre érvényben maradnak a mandatárius kormány összes törvényei, de „a Fehér Könyvből fakadó törvények érvénytelenek”. Ez a szakszó az alijjakorlátozásról szól. Az államtanács ebben a proklamációban kihangsúlyozta a felszabadítási háború legfőbb célját, értelmét és tartalmát: a szabad alijját. Jogi szempontból azonban ennek a proklamációnak csak negatív jellege volt, amennyiben megszüntette az angolok által alkalmazott önkényes alijjakorlátozásokat. Az idők során kikristályosodott a pozitív cél, amelyet Dávid Ben-Gurion miniszterelnök a „Kibuc Gálujot” jelszavában fogalmazott meg.

Az új törvény kimondja, hogy „minden zsidónak joga van alijjazni”. Bizonyára nem véletlen, hogy a programotikus bevezetőszakaszban nem szerepel az a szó, hogy Izrael. A törvény részletezi azután a végrehajtás módját is: az alijja engedély (vizum) alapján történik. Ezek az engedélyek nem jelentenek semmiféle korlátozást. A vizumot ugyanis minden zsidó, aki kéri és kifejezi akaratát, hogy az országban akar letelepedni, megkapja. Az oléknak tehát kétirányú nyilatkozatot kell tennie: kérnie kell a vizumot és ki kell jelentenie, hogy a zsidó állam állandó lakója akar lenni. Az alijjainiszternek csak két esetben szabad visszautasítani a kérvényt: ha meggyőződött arról, hogy a kérvényező a zsidó nép, vagy a zsidó ország elleni cselekedetekben vett részt, vagy ha az illető veszélyezteti a közegészséget és állambiztonságot.

Ez az utasítás több szempontból hiányos. Ugy véljük nem szabad egy törvény hiányosságait feltüntetni, még akkor sem, ha a Kneszet a törvényt megszavazá-

sát a Herzl-nap alkalmából ünnepi aktussá akarja változtatni. A hiányok pedig a következők: nem állít korlátot az alijjainiszter egyéni és adminisztratív mérlegeléseinek, nem biztosít felelősséget annak a kérvényezőnek, akinek alijjakérvényét elutasították.

Igaz ugyan, hogy minden esetben, amikor nincsenek más felelősséget eszközök, a legfelsőbb bírósághoz lehet fordulni „Order nisi” alapon, de a legfelsőbb bíróság előtt a panaszosnak bizonyítania kell, hogy a hatóságok törvénysértést követtek el. De hogyan terjesztheti ügyét a panaszos a legfelsőbb bíróság elé mindaddig, amíg külföldön tartózkodik? Sőt tovább megyünk: valószínű, hogy mint külföldi lakos és idegen állampolgár megfosztják attól a jogtól, hogy bíróság elé idézze az izraeli kormányt. Helyesen tenné tehát a törvény-

szerkesztő bizottság, ha pótolná ezeket a fogyatékoságokat. A hazatérési törvény „olé”-státust biztosít az egyszerű értelemben vett olékon kívül még további három kategóriának:

1. Minden zsidónak, aki nem oléként érkezett Izraelbe, de ideérkezése után azt az akaratát fejezte ki, hogy itt akar letelepedni (az illetőt minden tekintetben úgy bírálják el, mint a rendes olé és rendes oléigazolványt állítanak ki számára.)

2. Minden zsidónak, aki a hazatérési törvény életbelépése előtt érkezett az országba és itt letelepedett — vagyis akár az idegen uralom idején (a törökök vagy az angolok alatt), vagy az állam kiáltása után érkezett az ország területére.

3. Minden zsidónak, aki az országban született, vagy az országban fog megszületni. Kérdés hogy ennek a harmadik kategóriának is a hazatérési törvényben van-e a helye. Mert ha nem tényleges olékkal szaporítja az olé-kategóriák számát, az a veszély fenyeget, hogy a törvény eredeti jellege és legfőbb célja elmosódik, ez

a cél pedig nem más, mint megkönnyíteni az alijját a gáulból a zsidó államba. Nincs is szükség ennek a keretnek a kibővítésére, mert az állampolgársági törvény a legkülönbözőbb könnyítéseket tartalmazza az országban született zsidó gyermekek státusát illetően.

Végül pedig nem menetünk el szó nélkül a hazatérési törvény egy másik fogyatékosága mellett: a törvény nem mondja ki, hogy ki számít zsidónak és milyen kritérium alapján állapítják meg a vizumkérvényező zsidó-voltát. Ezek a kérdések például a következőket jelentik: 1. Elengedő-e, ha a kérvényező kiönteti, hogy ő zsidó? — 2. Az alijjainiszter elismeri-e a prozelitizmust, vagy a zsidó vallásra való áttérés valamelyik formáját? — 3. Mi a helyzet a vegyesházasságokból származó gyermekek esetében? — 4. Vajjon mindezen kérdések eldöntésénél a zsidó házasság alapján — tehát a törvényben törvények alapján foghatók-e a zsidó státust? — 5. Ki fog végleges formában dönteni a különböző esetekben?

Nem igazak a magyar zsidók tömegalijjáról elterjedt hírek

— közli Izrael budapesti konzulátusának sajtóosztásaja

Budapest (UP). — Az United Press budapesti tudósítója a magyarországi zsidók tömeges alijjáról kapcsolatban elterjedt hírek kérdésében Walter Józsefhez, Izrael budapesti konzulátusának sajtóosztásához fordult felvilágosításért.

Azoknak a híreknek, amelyek szerint megegyezés jött volna létre Izrael és Magyarország között a zsidók nagyobb méretű kivándorlásáról, semmi alapjuk nincsen — mondotta Walter. A hírek valószínűleg azért terjedtek el a 140 ezer magyarországi zsidó között, mert Románia az utóbbi időben követte Lengyelország, Bulgária és Csehszlovákia példáját és rendszeresen engedélyezte zsidó állampolgárok alijját.

A Távirati Iroda munkatársa megállapítja, hogy Magyarország az egyetlen népi demokratikus ország, amely hivatalosan még nem engedélyezte zsidó állampolgárainak távozását, jöhet a zsidók nagy többsége túrelmetlenül vár az alijja lehetőségére.

— A magam részéről remélem — mondotta Walter József —, hogy végülis létrejön a megegyezés a két állam között az alijja tekintetében. Romániában eddig

már 12 ezer zsidó kapott kiutazási engedélyt. Kétségtelen azonban, hogy lényeges különbség van a két ország zsidósága között. Romániában több mint 300 ezer, nagy többségben szegény zsidó él. Ez a zsidóság tudatos nemzetiségi magatartást tanusít, amire az is jellemző, hogy a román kommunista pártban önálló zsidó tagozat működik. A zsidó kommunista erős propagandát fejtettek ki a zsidók körében a kivándorlás ellen, ez azonban nem vezetett eredményre.

Walter az újságíró kérdésére megemlítette, hogy Magyarországon nincsen hivatalosan cionista tevékenység, mert a cionista szervezetek már egy évvel ezelőtt megszűntek. Végül Walter

annak a reményének adott kifejezést, hogy a jelenlegi megállapodás keretében kivándorlásra jogosult háromezer zsidó 1950 vége előtt elhagyja Magyarországot.

Bútorvásárlók figyelmébe!
Komplett mahagóni, vagy dió, 4 ajtószobaberendezés, elsőosztályú minőségben IL 176.— luxusadóval együtt. Szalonbútorok fotelek és paradicságyak nagy választékban.
MERKAZ HAREHITIM
JAFFA, BUSTRUS 322.
Ottoman-Bank mellett, E hirdetés felmutatója az 5 százelet engedményt adunk. 1293

ZöldsegvirágMAGOK
Virág hegyek palanák
HAZOREA
T. A. HAGALIL 7.
Tachana Merkazitál szemben
Magyar ny. vü tanácsadás.

KIFOGASTALANUL FŐZŐ,
önálló szakácsnő azonnalra felvétetik.
Pension Semadar
Jeruzsálem Mosava Germanit 4699

HABIMAH MÜSORA:
Szerda, július 15, Tel-Aviv:
A NEGEV PUSZTÁV
(A Keren Kajjemet L'Jiszráel részéről Herzl és Bialik emlékére.)
Az előadások fél 9-kor kezdődnek.

RÁDIÓ
Ma este 8.15 órakor a Kol Jiszráel a 31.25 méteres rövidhullámú sávban magyarnyelvű műsort sugároz.
6.45: reggeli zene, 7.15: hanglemezek, 7.45: reggeli kis koncert (Eszter Skolnik mezzoszoprán-énekese), 8.15: keleti melódiák (Ezra Aharon), 10.30: zenegyűlések, 11: A koncertteremből: 1. Piszton: Preludium és allegro zongorára és vonóhangszerekre; 2. Debussy: 1. számú rapszódia klarinétára és zenekarra; 3. Bartók: Concerto zenekarra, 12: déli zene, — 12.30: a kórházak műsora (jazzmuzsika), — 13: a hűdsergő kívánsághangversenye: az ország dala, 16.15: szieszta, 16.30: Ernst Bloch: 1. Concerto grosso, 2. II. számú vonósnyegyes, 22.30: cházán dalok kívánsághangversenye.
19 órakor a Kol Jiszráel a 31.25 méteres rövidhullámú sávban jiddis nyelvi műsort ad az új oléknak.

Eszterházy János gróf meghalt Oroszországban

Londonból érkező jelentés szerint, Eszterházy János gróf, akit a felszabadulás után Pozsonyba vittek Oroszországba, egy munkatáborban meghalt. Eszterházy János gróf az első csehszlovák köztársaság idején a csehszlovákiai magyarság vezetője volt és Kárpátalja, valamint a Felvidéknek Magyarországhoz való csatlóása után is Szlovákiában maradt. Az önálló szlovák állam megalakulása után Eszterházy János gróf volt az egyetlen nemzetgyűlési képviselő, aki a szlovákiai zsidótörvények ellen szavazott. A felszabadulás után azzal vádolták, hogy az angol kémiszolgálat tagja és Oroszországba szállították. Később a szlovák népbíróság Bratislavában kétórás tárgyalás után — távollétében — halálra ítélte. Orosz részről nem erősítették meg Eszterházy János gróf halálát. (ATI)

MEGBIZHATÓ Lányt
keresek GYERMEK MELLE aki a háztartásban is segítkezik. Esetleg bennlakással. Cseh, vagy írvit nyelvtudás szükséges. — Német kolónia 12/10. Dr. Horán, Jeruzsálem

Kaveházi szakács (nő)
továbbá fiatal asszony, aki jól varr és vasal, mint fehérnemű felügyelő, mosogató (nő is) vasaló, azonnalra kerestetik. Fizetést, lakást és ellátást nyújtunk.

SHARON HOTEL.
HERZLIA ON SEA
(Egged autóbussz-összeköttetés naponta többször, közvetlenül a szállodáig.) 4685

Ízléses ezüst és ezüstözött ajándék tárgyakat, vásárolja közvetlenül a gyártónál.
METAL-LEVY
Jaffa, Rechov 2 (Bustrus) 5.
E hirdetéssel jelentkezők 5 százalékos árengedményben részesülnek. 4679

Az izrael-transzjordán fegyverszüneti vegyesbizottság baráti ebédje

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától): Az UNO palesztinai megfigyelői kara tegnap ismerkedési ebédet rendezett az izraeli-transzjordán fegyverszüneti vegyesbizottság tiszteletére. Az ebéd az új transzjordáni delegátus hivatalbalépése alkalmából zajlott le a volt kormányzó palotában. Az új transzjordán delegátus nem más, mint Azzem bey Nasasibi, az ismert óvárosi család egyik neves tagja, aki a mandátum alatt különböző magas állásokat töltött be a palesztinai igazgatásban és hosszú ideig Jeruzsálem polgármestere is volt. Nasasibi a diplomáciai jellegű küldetésbe távozó Amry bevezetésére helyébe jön. Izraeli körökben nagy reményeket fűznek az új transzjordán fűdelegátus személyéhez, mert a mandátum idején a legmérsékeltabb arab politikusok közé tartozott.

Remélik, hogy segítségével végre megoldódnak azok a kérdé-

sek, amelyek elődje idejében komoly tárgyalások útjában állottak, közöttük a beszivárgások, a latruni, bet-lechemi és scopusi-ut kérdései. Jeruzsálemi körökben nem tartják kizártnak, hogy Nasasibi konkrét engedmények felajánlásával kezdje majd meg működését.

A tegnapi ebéd, amely egy UNO, mint izraeli körök szerint igen barátságos hangulatban folyt le, és amelyen nem került sor konkrét problémák megtárgyalására, Nasasibin kívül résztvett Hindawi alezredes, a transzjordáni delegáció másik tagja, továbbá De Ridder ezredes, a bizottság elnöke és Riley tábornok helyettese, valamint az UNO megfigyelői kar több tagja. Izraeli dr. Biran kerületi kormányzó és több katonai delegátus képviselte.

Szerdán a fegyverszüneti bizottság egy nem formális ülést tart, amelyen megállapítják a következő ülések új programját.

Mikor lesz villany és telefon?

Négy hónapja itt lakom az akkói Amidar-sikunban és megkérdezem, miért nem kaphatják meg a már annyiszor beígért villanyt. Mindentől eltekintve, nagyon szeretnék hallgatni a Kol Jiszráeli magyarnyelvű adásait, de villany nélkül nem tudunk rádiót felszerelni. Legutóbb a Szochnut azt ígérte, hogy Pészach ünnepére minden lakásban égni fog a villany. Erősen közeledek a Ros-Hasáná és még sehol sincs villany. Még ennél is súlyosabb dolog,

hogy az egész telepen sehol nincs telefon. Ha valaki hírtelen rosszúl lesz és mentővel kell kiszállítani, akkor közel 3 kilométert lehet szaladni, amíg a Magén Dávid Adom autóját esetleg megtalálják. Mert nem mindig van a mentőkocsik a helyén. Amikor például a feleségemet szülési fájdalom lepte meg éjjel, a mentőautó nem volt a helyén és csak a rendőrségnek köszönhető, hogy autót kerített, amelyen a feleségem bejutott Haifára és nem vérzett el itthon.
Forgács Miklós, Akko Sikun Amidar 119/2.

vön őket, hogy a bíróság előtt sz... az Orser...
napok... költségvetés...
nem kap...
közte...
szere...
napok...
költségvetés...
nem kap...
közte...
szere...
napok...
költségvetés...
nem kap...
közte...
szere...

Állami költségvetés tanulságai

Írta: Sebesi Izse

A napokban megszakított állami költségvetés majdnem 60 millió forinttal alacsonyabb, mint az előző évé. A gazdasági életbe meg nem kapcsolt olékat leszámítva az ország minden lakosára 50 forint terhelés esik.

Az izraeli valuta tényleges árfolyama alapján Romániában 25, Franciaországban 70 IL a fejéni köztener. A 16 millió lakosú Románia tavalyi költségvetése 200 milliárd lei, a 42 millió lakosú Franciaországé 2000 milliárd frank körül mozgott. Mindkét ország dús természeti kincsével Európát leggazdagabb államának számít s háború utáni iparuk van, mégis kimondottan mezőgazdasági jellegű országok. Izraelnek nincsenek természeti kincsei, de mezőgazdasági országként kell fejlődnie. Izraeli mezőgazdaságát a népesség kedvezőtlen szűrsége is nehezíti. Míg Romániában és Franciaországban a lakosság 80 százaléka falvakon lakik, addig Izrael lakosságának 70 százaléka három nagy városban él összehúszfolyval. Ezt a bajt megteheti az, hogy az új oléok része is irtózik a falutól.

Érdekes volna megtudni, hogy az arány a nemzeti jövedelem a közteher között. A fejenkénti jövedelemből mégis következtetni lehet a dolgozók kereseti és életviszonyaira. Figyelembe véve a lehetőségeket magas izraeli adómentes létminimumot, ami mind az említett európai országban alacsonyabb, meg lehet állapítani, hogy a dolgozók átlagosan olyan jövedelemmel rendelkeznek, mely lehetővé teszi, hogy életszükségletek fedezése mellett a közteher teljesben megelégedni tudjanak. Közismert dolog, hogy a dolgozók életszínvonala Izraelben alacsonyabb, mint sok európai országban.

A lakok csak a költségvetésnek a végösszeget költözték. Fértek és címek hiányában nem tudták részletekbe hatolni, de hozzáláthatnak az adóbevételek megszámlálásához.

Az egyes adók (jövedelmi adó, ingatlan adó és telekértékadó) 400.000 összeggel a költségvetés 10 százalékát teszik ki. A közteher adók (dohányjüvedék, szeszadók és fenyűzési adó) 400.000 összeggel körülbelül 20 százalékkal szerepelnek az előnyezetben. Persze sokkal üdvözítőbb volna, ha egyes adókból, például a munka nélkül elért jövedelmek: osztalékok, kulcspénzek, ingatlan eladásból eredő haszon, fokozott adóztatásával lehetne az állami kiadások nagy részét fedezni. Vízszáló momentum, hogy sok európai országban az egyes és közvetett adók közötti arány kedvezőtlenebb.

A mezőgazdasági ingatlanok értéke 200.000 fonttal az előző évé. A földadó alacsony prelábiális feltűnő jelenség. Izraeli mezőgazdaságának fejlődésétől függ. Az országépl-temével párhuzamosan az adóbevételeknek s elsősorban a földadó hozamának növekednie kell. Minden földbirtokosnak, aki magán, vagy kollektív gazdálkodik, az adó meg kell fizetnie. Magyarországon a közteher, városok és községek, maga az állam is földadót fizetett hirtokai után. A földadótól mentességek csak két esetben voltak: csak művelésre nem alkalmas, vagy elemi kártól szenvedett földek részesültek adómentességben. A dolognak morális oldala is van. A rögöz való ragaszkodás, a földdel való összefonódás, mondjuk a paraszti öntözést nem utolsó sorban önellátás érzés, hogy földje után fizet az adójával hozzájárul az állam jólétéhez.

Az állam gyenge pontja a költségvetés az örökségi adó. Az előnyezet 100.000 for. kérdőjeles ember élnek. Nincsenek gazdagok Izraelben, avagy kénytelenek-e? Az örökségi adó megfizetésére nem szabad a népből örökség hadat növelni. A demokratikus rendszerben érvényesülő progresszív adóztatásnak az adómentes létminimum, az adóteher magassága tekintetében vannak határai, de bizonyos kategóriák mentesítése, az élethez szükséges és egyenlő teherviselés elvével ellentétes.

Kiadásokat vizsgálva elége-ten lehet kiemelni, hogy a közgazdasági és közoktatási kiadá-

A háborús feszültség súlyos kihatásai a belföldi piacra

Nagy áremelkedések az épületanyagokban

Alig tíz napja annak, hogy a koreai háború kitört, de az ennek következtében előállott feszültség a legsúlyosabb formában érezteti hatását az izraeli piacon. Véletlen műve, hogy pont a koreai háború kitörésének napján drágultak meg a cigarettaneműk és a szeszitalok. Közben a szabadpiacon levő textilárak 20 százalékkal, az épületvas pedig 35 százalékkal drágult meg. A világpiacon a vas mindössze 24 százalékkal emelkedett, az izraeli kereskedők azonban belekalkulálják az árakba az szállítási időt is és biztosra veszik, hogy szeptemberig — amíg a mai rendelkezések befutnak — a világgiazi árak legalább 35 százalékos drágulást fognak mutatni.

Mint hogy a magánépítkezés főleg a feketepiacon szerzi be az anyagszükségletét, érthető, hogy a lakások ára napról-napra emelkedik. A magánépítkezést főleg a már megkezdett építkezéseket igyekeznek befejezni. Az építkezési anyagok iránt óriási kereslet mutatkozik, ennek tudható be, hogy az építkezési iparban munkásokban is hiány van.

A bankvilág nyugodtan fogadta a háborús híreket. A bankok normális kereskedelmi ügyletek számára változatlanul folyósítanak hiteleket. A magánpiacon azonban lényegesen emelkedett a kamatláb. Aki ezer fontos kölcsönt kap — 50 fontos havi részletekben 1200 fontot tartozik visszafizetni. Az általános évi kamat több mint 20 százalék. Kiseb kölcsönügyleteknél a kamat ennél jóval magasabb.

Az ipar egyes ágai teljes gőzerővel dolgoznak. Nagy kereslet van plasztikai termékek iránt. Az összes plasztikai gyárak teljes üzemben vannak. A textilipar részben megnyomortottak a sztrájkok. A textiliparban különben is zavar és tájékozatlanság uralkodik, tekintve, hogy az utóbbi hetekben alig érkezett nyersanyag külföldről és az összes készletük kifogyófélben vannak.

A fémipar nagy lendülettel dolgozik. Az újabb alijjakkal érkező szakmunkások azonnal elhelyezkednek. A konzervgyárak — a szezon miatt — három szakmában dolgoznak, hogy tökéletesen kihasználják a paradicsom- és zöldségszezon. A csokoládé- és édességyárak jelenleg még teljes létszámmal dolgoznak, de a nyersanyagkorlátozások

Ujra elhalasztották a Jakobovitz tárgyalást

Heves vita után a törvényszék nem engedte meg új védő kinevezését

A tel-avivi törvényszéken kedden kellett volna megkezdeni a perbeszédet Jakobovitz gyilkossági bűnperében. Mint ismeretes, a törvényszék előtt napokon át tartó vita folyt arról, folytatás-e a tárgyalást a vádlott beteg ügyvédjének, dr. Benjaminski távollétében. Végül is a törvényszék úgy döntött, hogy mindenképpen tovább folytatja a tárgyalást és ha Jakobovitz továbbra is vonakodik új védő kijelölésére, beleegyezni, úgy kénytelen lesz védő nélkül megjelenni a bűnygy utolsó fázisában. Kedden reggel meglepetésszerűen dr. Simron ügyész újabb indítványt tett, hogy adjanak további lehetőséget Jakobovitznak, döntse el, hogy egyelőre fog-e védekezni, vagy pedig igénybeveszi-e az ügyvédi kamara által is felajánlott védőt. Az ügyész közölte, hogy az ügyvédi kamara hajlandó a vádlott rendelkezésére állítani bármely tagját, tehát Jakobovitz a legjobbkriminálisok között válogathat.

Dr. Moshe Stein ügyvéd, a megamodott lány apja tiltakozott az ügyész indítványának elfogadása ellen és ezalkalommal súlyos vádakot emelt a rendőrség és az ügyészség ellen. „Ha a rendőrség kellőképpen teljesítette volna kötelességét — mondotta — megelégedtet volna hét tanuval és nem idézt volna be harmincat. Ha az ügyészség megpróbálna volna felhívást tenni a tárgyalásra, már régen be lehetett volna fejezni.” Ezután a meggyilkolt Dani Fektori özvegyének és árva-ának képviselőitől megjelent Csupak ügyvéd szólt fel és azonosította magát az ügyész állapontjával.

Polonszky ügyvéd, az ügyvédi kamara elnöke kért szót ezután és bejelentette, hogy Benjaminski ügyvéd három hét múlva már megjelenhet a bíróság előtt. Ezért arra kérte a törvényszéket, tegye lehetővé Benjaminsinak, hogy az ügyet végigvezesse.

A bíróság tagjai ezután tanácskozára vonultak vissza, majd dr. Bar Zakka elnök közölte a törvényszék rövid határozatát, amelyben sajnálatát fejezte ki afelől, hogy Wertheimer ügyvéd — Benjamins helyettese — aki Jakobov-

messze felmúlja a keresletet. A felesleg — elsősorban a paradicsomfelesleg, erős nyomást gyakorolnak a piacra és az árakra. A piac bőségesen el van látva burgonyával is. A belföldi pontytenyészet nagy tételeket szállít a piacra, ugyanúgy érkeznek a piacra tengeri halak, különösképpen sardíniahalak, a Kineret specialitásai. A szezongyümölcs — elsősorban szilva és szőlő — nagymennyiségben érkezik a piacra.

A Hitachdut Oléj Hungaria közörménye

Dr. Zeev Engel előadása. A HOH Női Bizottsága július 4-én, vasárnap d. u. fél 6 órakor a „SAVOY”-szálló Geulath 5. szam) külön kerthelyiségében kulturdelutánt tart, melynek előadója dr. Zeev Engel. Vendégeket szivesen látnak.

Jaffaiak figyelmébe! Június 7-én, péntek este a HOH megtartja rendszeres Oneg Sabbatját a Café „Hadar”-ban (King George 37). Felkérjük összes tagjainkat, minél nagyobb számban vegyenek részt. Előadó: Fülöp Ignác „Amig a vándor eljut idáig” címmel. Vendégeket szivesen látnak.

Herzl-Birlik emlékkönyvnyel alkalmából a KKL július 4-én d. u. és 5-én egész nap utcai gyűlést rendez. A tel-avivi Hitachdut Oléj Hungaria Női Bizottságának e célból felállított asztala a Lillienblum és Herzl ut sarkán van. Felkérjük az összes hölgytagjainkat, jelentkezzenek munkára a fenti helyen.

MECHANIZÁLJÁK A NARANCSÜLTÉTVÉNYEKET

Ismét nagy fejlődés előtt áll az ültetvénygazdálkodás

Néhány hónap óta az ország citrusültetvényei forradalmi változáson mennek át. Az évtizedes munkamódszerek megszűnnek és a mechanizált párdesz új lehetőségeket biztosít ennek az évek óta súlyos válsággal küzdő gazdasági ágának.

A legfontosabb munkaszerszám eddig a „turia” nevű rövid kapa és az áso volt, ezzel végezték az árkolást. Ennek helyét most elfoglalta a huszonkét lóerős kis traktor, amely a fasorok között vág utat magának és anélkül, hogy valamelyes „holt területet” hagyna maga után, felszántja a fák közötti távolságot. Ez a traktor nyolc óra alatt egy 30 dunamos párdeszt művel meg.

A mecnanizálás révén megszűnik az árkok után történő öntözés. A fákat most galvanizált bádógból, vagy alumíniumból készült automata öntözőkkel locsolják. Egy 5-6 méter hosszú csövön 100 lyuk van, amelyből 8-10 méter hatókörben sugározik a víz, úgy hogy egyszerre öntöznek két sor fát. Két órai öntözés után az egész csövezeteket tovább vizsgál. Ez a művelet igen könnyű, tekintve, hogy egy cső súlya nem több, mint 5 kiló, amit könnyűszerrel nők is továbbíthatnak.

A traktor és az alumínium csövezeték egyharmadára csökkentik azt a munkát, amit eddig öntözésre és kapálásra fordítottak. A mechanizálás igen nagy előnyt jelent a munkás számára, aki meg szabadul a nehéz, fárasztó munkától s ugyanakkor komoly perspektívát nyit az ültetvény-tulajdonos számára is, aki az utóbbi években végleg elvesztette hitét a narancsültetvények jövőjében.

A narancsültetvények forradalmosítása nem igényel semmiféle erőfeszítést az ültetvénytulajdonosok részéről. A mechanikai felszerelést ugyanis az amerikai kölcsönből folyósítják, viszont a kormány a maga részéről további készpénzt is nyújt a mechanizálás végrehajtásához. A tulajdonos a kölcsönt részletekben fizeti vissza, 12 éven keresztül. Szakértők körök biztosra veszik, hogy a narancsültetvények mechanizálása óriási perspektívákat nyit az or-

szág egykor legfontosabb termelési ága számára.

Sztrájkokkal tenyegednek az állami korházak ápolónői

Az egészségügyi miniszterium és az ápolónők szervezete között már hónapok óta folytak tárgyalások az ápolónők fizetési fokozatának megállapítására. A miniszterium hat és fél napos munkáhsütés ellenében a negyedik fizetési osztályt ajánlotta fel az ápolónőknek. Az ápolónők egyesülete visszautasította ezt a javaslatot és ez a döntés általános ápolónősztrájk veszélyét idézte elő. Az egyesület titkárnője tegnap közölte az egészségügyi miniszteriummal, amennyiben a tárgyalások 48 órán belül nem fejeződnek be, úgy az ápolónők az összes állami korházakban sztrájkot kezdenek.

A MAPAI MAGYAR NYELVU TAGOZATA

f. hó 13-án, csütörtökön délután 6 órakor az ujonnan érkezett erdélyi, bánáti, magyarországi és csehszlovákiai magyar nyelvű Ichnud tagjai és barátai részére fogadó tea-délutánt rendez a párt tel-avivi székházában, Bét Arlosoroff, Bellinson u. 6. amelyre fentvezetettet és azok barátait ezennel meghívja a MAZKIRUT (4706)

SZERSZAM AKATOST KERESUNK

Uman
Tel-Aviv, Neve Shaanan 32.
(4705)

Film készült Hollywoodban az új olékról. „A sátor” címmel új film készült el a napokban Hollywoodban. A film, amely az Egyesült Zsidó Gyűjtőakció rendezésére készült az izraeli olé életét mutatja be. A filmet a Warner Bros filmgyár készítette el. A főszerepet John Blyffer játssza.

15 tagu munkasküldöttség utazik Angliába

Egy tizenöttagu munkásdelegáció indul vasárnap a Galila-najóval Angliába, hogy a helyszínen tanulmányozza a termelési problémákat. Ez a harmadik munkáscsoport, amely külföldre indul, hogy tanulmányozza a munkaszervezés és termelés legújabb módszereit. Az első delegáció Amerikában járt, ahonnan az elmúlt pénteken tért vissza, a második jelenleg Svájcban idózik és most indul a harmadik Angliába. A küldöttségben a fém-, szövő-, élelmiszer-, dohánygyári és a faipar munkásai vannak képviselve.

Megkezdtek a teletöngyár építését

Kedden délután két új gyár alapkövét fektették le a luddi ipari övezetben. Az egyik üzem — egyelőre húsz munkással — telefonkészülékeket fog gyártani. A másik gyár anilinfestéket állít majd elő, az élelmiszer- és textilipar számára. Ez utóbbi gyár egyelőre 30 munkással fog dolgozni. A két gyár körülbelül négy hónap múlva hozza ki első termékeit.

Az állami üzemekről kevés mondani való akad. Az államvasutak sehol sem jövedelmeznek. A párisi földalatti is milliárdos deficitet dolgozik. Ugy látszik, hogy az angol uralom nem helyezett nagy súlyt a vasutak fejlesztésére. Az országutak túlnagy, sokszor veszedelmes forgalmát a vasuti szállítási fejlesztésével kell mentesíteni. A postai szolgálat is gyors javításra szorul.

A költségvetés az államháztartás rendbentartásának tükré, de egyúttal az államalkotó nép gazdasági strukturájának, jólétének, életszínvonalának és kulturájának fokmérője. Az államháztartás keretében meghatározott feladatok teljesítése nemcsak a költségvetés által megszabott út követésétől, hanem a végrehajtó szervek munkájától is függ. Minél lelkiismeretesebben dolgoznak a közgazdasági szervek, annál hatékonyabban járulnak munkájukkal hozzá az ország építéséhez és megvilágításához.

CIRO'S ÉTTEREM-BAR
TEL-AVIV, Trumpeldor-utca 2. szám
CENTRAL HOTEL



LUNCH
ÉS
DINNER

Minden este ismét az ismert
CIRO-BELI CIGANYZENEKAR
ASZTALRENDELÉS. Telefon: 5264. 4681

HIREK

5710 Tamasz 20, szerda
1950 július 5
1904-ben — 46 évvel ezelőtt —
ezen a napon halt meg Herzl "E-
vadar, a politikai cionizmus m-
teremtője.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és
nyomda: Tel-Aviv, Schlesinger u.
11. sz. Telefon: 29-98. — Fiókok:
Jeruzsálem, Ben Jehuda u. 2. sz.,
telefon 39-92; Haifa: Shapira u.
13. sz., tel. 24-53. A Gáll részére:
Kovács Moshe, Tivon.
Az Uj Kelet előfizetési ára
negyedévre 2,250 IL.

**Ejlat követ
megérkezett Londonba**

London, (STA). Elijanu Ejlat,
Izrael új londoni követe tegnap
a franciaországi Nizzából felesége
társaságában a londoni repülőtér
re érkezett. A követet Kidrun
izraeli követségi ügyvivő, Smar-
tanácsos és Japu sajoattas, Mar-
cus Tchek, az angol külügyminis-
terium helyettes protokollfonoke,
H. Hamki, az angol külügyminis-
terium keleti ügyosztályának
főtisztviselője, dr. Cohen, a Bo-
ard of Deputies elnöke, dr. Roth
Sigfried, a Zsidó Világkongressz-
szus megbízottja, valamint a cion-
ista szervezet és az Egyesült
Gyűjtőakció kiküldöttjei fogadták.

— A Moecet Hápóalot előadása
Migdál Gádon. A Moecet Hápóalot
(Munkásnök Tanácsa) és az
Irgun Imáhot Ovdot (Dolgozó
Anyak szervezete) szerdán, július
5-én este 8 órákor magyaryelvű
előadást rendez Migdál Gádon a
magyarajku dolgozó nők száma-
ra. A Moecet Hápóalot tel-avivi
központjának nevében Danzig Eli-
seva tart előadást

— Dr. Klein Inre gyermekgyó-
gyász szakorvos új címe: Haifa,
Nordau u. 34. Telefon: 4636.

— Kettős ünnepi szám a HA-
TIKVA legújabb száma. Halmi
József, Dr. Márton Lajos, Gon-
dos Margalit, Gárdos Károly,
Barzilay István, Gellert Tamás,
Keller Andor cikkei. Ríportok,
hírek, beszámolók, képek a HA-
TIKVA most érkezett számában.
Izraeli főszerkesztő: HALMI Józ-
sef, POB 2190. Tel Aviv.

— Jeruzsálemi vizosztás. Ma,
szerdán a következő jeruzsálemi
kerületekben lesz vizosztás: Azza
ut, Kirját Smuel, Montefiore, Ben
Cijon, Sejh Bader, Mosava Ger-
manit, Bét-lechemi ut Észak Tal-
pijot, Dir Abu Tor, Chavat Tal-
mud, Allenby tábor, Mose ut,
Szahedrija, Machanajim és Smu-
el Hanavi.

Élelmezési hírek

TEL-AVIV:
Baromfi: 250 gram a sin-dálet 2.
szelvényre az I. körzetben. A sin-
dálet 1. szelvényre a kiosztás Rá-
mát-Gánban és Givátajimban foly-
tatódik.

DELI KÖRZET:
Fagyasztott hús: 125 gram a káf
2b-26 szelvényre. Elő ponty: 150
gram a következő rendszer szer-
int: Petach-Tikva és környékén
kedden és szerdán a sin-gimel 3.
szelvényre, csütörtökön és péntek-
en pedig a sin-gimel 4. szelvény-
re. Rechovot és környékén csü-
törtökön és pénteken a sin-gimel
4. szelvényre. Natanján csütörtök-
től, 6-ikától a sin-gimel 5. szel-
vényre.

**Meggyújtották az emlékműveszt
a Herzl-hegyen**

Megkezdődtek a Herzl-emléknap ünnepségek

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudó-
sítójától): Impozáns és emelke-
dett szertartás keretében vezették
be tegnap este a Herzl évforduló
ünnepségeit a jeruzsálemi Herzl-
hegyen. Herzl sírját, amelyet ka-
tonai fényoszlopok világítottak meg,
Ben Gurion miniszterelnökkel az
élen a kormány összes tagjai, az
összes képviselők és a Ház elnöke-
se, a Szochnut vezetőségenek
tagjai, Uziel főrabbi és magasran-
gu katonatisztek vettek körül. Az

Gromiko szerint Koreában Amerika a támadó fél

**Az orosz külügyminiszter helyettes fejszólítja Amerikát,
vonja ki csapatait Koreából**

A koreai konfliktus harcéri
eseményeit ma homályba borítja
Gromiko orosz külügyminiszter
éleshangu nyilatkozata, amelyben
Amerikát „direkt támadónak”
bélyegzi és nyomatékosan hang-
súlyozza, hogy „Amerikát a ko-
real akció lépésről-lépésre bele-
taszítja a nyílt háborúba”. Ezzel
a lépésével Amerika a béke nyílt
ellenségévé vált.

Gromiko rádiónyilatkozatának
további során kijelentette, hogy
a dél-koreai csapatok előre meg-
fontolt terv alapján támadták
meg az észak-koreai népi demo-
kratikus köztársaságot és amikor
Syngman Rhee áruló rezsimje
összeomlóban volt, Amerika siet-
ve a nyílt intervenció eszközéhez
folyamodott, anélkül, hogy bevár-
ta volna a Biztonsági Tanács ba-
tározatát. Ez a határozat Gromi-
ko szerint egyébként is törvény-
telen. A Biztonsági Tanács nem
úgy működik, ahogy a békéért
felelős testületnek működnie kel-
lene, de éppen ellenkezőleg, hábo-
rús célokat szolgál. Amerika tá-
madásának utólagos igazolása
céljából kényszerítette ki a Biz-
tonsági Tanács hypokrita határo-
zatát. A határozathozatal pillana-

tában a világ már befejezett té-
nyek előtt állott.

Gromiko ezután hangsúlyozta,
hogy a Biztonsági Tanács határo-
zata azért is érvénytelen, mert az
alapkérdés értelmében jogerve-
nyes határozat csak úgy hozható,
ha azt a Tanács hét tagja szavaz-
za meg, de e hét tag között Orosz-
országnak és Kínának is benne
kell lennie. Oroszország és a legá-
lis kínai kormány delegátusai az-
onban nem voltak jelen, mert
Amerika ellenséges magatartása
megakadályozza a kínai népet ab-
ban, hogy delegátusa helyet fog-
laljon a Biztonsági Tanácsban.
Ez az ok kényszeríti Oroszorszá-
got is arra, hogy távoztassa ma-
gát a Tanács munkájától.

Gromiko az amerikaiak koreai
beavatkozását azzal az interven-
cióval hasonlította össze, amelyet
Japán hajtott végre Kínában 1937
ben ugyancsak a béke helyreállí-
tásának ürügye alatt. Az ameri-
kai támadók el akarják foglalni
Dél- és Északkoreát, ami azt jelen-
ti, hogy nyílt háborút hirdetnek
Korea népe ellen. Ami pedig Ame-
rika Formosával kapcsolatos ma-
gattartását illeti, ez nyílt ellentét-
ben áll nemcsak a kairói és pots-
dami egyezményekkel, de ellent-

mond Truman elnök ez év január
5-én tett nyilatkozatának is, a-
melyben kijelentette, hogy Ame-
rika nem kíván beavatkozni a
kínai ügyekbe. Amerika nyilván-
valóan az ázsiai népek zsandárjá-
nak szerepét akarja betölteni.
Mindezt tehát, ami most a tá-
volkeleti térségben történik az
Egyesült Államok a felelős.

**Gromiko nyilatkozata végén fel-
szólította Amerikát, vonja vissza
csapatát a koreai harc-
területről.**

Az orosz külügyminiszter nyilat-
kozatát az összes orosz lapok fel-
tűnő helyen közlik.

Az orosz külügyminiszter be-
széde a nyugati világ fővárosaiban
kinos feltűnést keltett. Az
amerikai külügyminisztérium ez-
ideig nem foglalt állást Gromiko
nyilatkozatával szemben, de az

Szuvon elesett

Az északi hadsereg nagy erővel,
folytatja előnyomulását Délko-
reában. Tokiói jelentés szerint az
északi hadsereg kötelékéi tegnap
delután 6.30 órákor bevonultak a
déli haderők által kiürített Szu-
vonba és ellenállás nélkül foglal-
ták el a várost és annak repülő-
terét, még az amerikai szárazföldi
erők megérkezése előtt.

MacArthur főhadiszállásának
jelentése szerint az északi haderők
kiéptik és megrostitk a Hán-folyó
mentén és Szuvontól északra
elfoglalt állásaikat. Az északi had-
erők széles bekerítő mozdulato-
kat hajtanak végre Szuvontól dél-
keletre, melynek célja az Incon-
Szul-Szuvon háromszögben lévő
déli csapatok megsemmisítése. A
céljuk az északi haderők fokozó-
dó nyomása ellenére tartják meg
Incont.

Az amerikai szárazföldi haderők
rohamlépésekben közelednek a tu-
lajdonképen háború színteréhez.
Ezideig csak kisebb csatározások
folytak Pyongtaek közelében az
amerikai szárazföldi csapatok és

angol külügyminisztérium, szó-
vivője ma teljesen elfogadhatatlan-
lannak minősítette ezt a nyilat-
kozatot. A valóság az — hangoz-
tatta a szóvivő —, hogy Délkorea
független állam, amelynek kor-
mánya szabad választások után
jött létre és az UNO védnöksége
alatt áll. Ahhoz sem férhet két-
ség, hogy nem Délkorea volt a
támadó fél, hanem Északkorea.
Az Egyesült Államok nem önké-
nyesen avatkozott be a koreai
ügyekbe, hanem az UNO megbí-
zásából és a Biztonsági Tanács
határozata alapján.

Kísérleti ballón

New-York (WNA). — A Chris-
tian Science Monitor vezércikké-
ben foglalkozik a koreai kérdé-
ssel és megállapítja, hogy a táma-
dás nem más, mint kísérleti bal-
lón Oroszország részéről. A leg-
közelebbi orosz támadás a Kórea-
keleten fog bekövetkezni.

A New-York Post szerint nagy
orosz támadás várható Perzsa
ellen.

**A Mapam „vegzeresnek”
tartja a kormány álláspontját**

(Elsődali cikkünk folytatása)

Moshe Sháráé külügyminiszter
megrázóerejű nagy beszéde után
Ben Aháron (Mápm) volt a
külpolitikai vita első felszólolója,
aki beszédét azzal kezdte, hogy
Izrael kormánya ebben a sorster-
hes kérdésben anélkül döntött,
hogy megtanácskozta volna az
ügyet a Kneszettel, vagy akár a
Kneszet külügyi bizottságával. A
kormány lépése, amellyel a Biz-
tonsági Tanács álláspontját maga-
gáévá tette, végzetes és megrázó-
kódthatja a ósidók helyzetét az
egész világon. Ezzel az állásfoga-
lásával Izrael lecsatlakozott az
imperialista hatalmak blokkjához.
Félt, hogy az egész zsidó nép és
Izrael állama már rövid időn be-
lül érezni fogják ennek a téves
lépésnek káros kihatásait. A kül-
ügyminiszter legális érveket so-
rolt fel a kormány lépésének ig-
zolására, ezzel szemben figyelmen
kivül hagyja azt, hogy az UNO
alkotmánya értelmében csak ak-
kor érvényes a Biztonsági Tanács
határozata, ha annak hét állandó
tagja van jelen. Az UNO alkot-
mánya szerint a Biztonsági Ta-
nácsnak meg kellett volna hall-
gatnia a vitába belekevert feleket
— amint azt Jugoszlávia képviselő-
je javasolta is. Ez azonban nem
történt meg. Az Északkorea ellen
harcoló csapatok a mai napig
nem az UNO vezérkarának pa-
rancsnoksága alatt harcolnak.

— De nemcsak legális, hanem
érdemi indokok sem igazolják a
kormány lépését — mondotta Ben
Aháron — és arra utalt, hogy a
nemzeti és kommunista Kína kö-
zötti harc során Izrael nem tett
semmilyen lépést a megtámadott
fél védelme érdekében, sőt elis-
merte a győztes kommunista Kí-
nát. A külügyminiszter által any-
nyira hangoztatott semlegességi
politika a mostani lépés után
semmitmondó frázissá vált. Nem

mondhatjuk többé a jövőben,
hogy hűek maradtunk ahhoz a
politikai vonalvezetésünkhöz, a-
mely szerint nem azonosítjuk ma-
gunkat sem a keleti, sem a nyu-
gati hatalmi csoportokkal. Ez a
lépés — mondotta Ben Aháron —
belesodorhatja Izraelt az esetleg
kirobbanó harmadik világháború
aktív résztvevői közé. A kormány
tehát nem tett jó szolgálatot: a
népnek, mert ebben a válságos
órában a feltétel nélküli béke ál-
láspontját kellett volna képvisel-
nie.

A Cherut semlegeséget követel.

Ben-Eliezer (Cherut) szerint Iz-
rael nem követheti szolgai módon
az Egyesült Nemzetek minden uta-
sítását. Amikor bennünket ok nép
támadott meg, az UNO nem azt
cselekedte, amft kötelessége lett
volna megtenni és az Egyesült
Nemzetek ma ismét tétlenül né-
zik azt, hogy Anglia felfegyverzi
az arabokat ellenük és pénzeli
őket. A népek nem tettek semmit-
sem akkor, amikor hatmillió zsidó
testvérünket kiirtották és amikor
ellenséges szomszédok benyomul-
tak országunk területére. Egyes
hatalmaknak érdekében áll, hogy
területek kettéosztása által egész
kontinenseket a „se béke, se ha-
ború” állapotban tartsanak, hogy
ezzel nagyobb befolyást gyakorol-
hassanak az óttéző népekre. Szer-
inte elegendő lett volna, ha egy-

szertü nyilatkozatot küldünk az
UNO-hoz, amelyben elítélünk min-
den agressziót. Egyébként is —
kerdezte Ben-Eliezer — milyen se-
gítség tudunk mi nyújtani Dél-
koreának, amikor határainkon
ellenség áll és saját biztonságunk
kell megvédelmeznünk. Azono-
sítjuk magunkat a kormány nyi-
latkozatának első pontjával, a-
mely elítéli a támadókat, de sem
miképpen sem irhatjuk alá, hogy
elfogadjuk a jövőben az UNO-nak
e kérdésben hozandó bármely ha-
tározatát. A Cherut azt javasol-
ja, mondja ki a Kneszet, hogy el-
ítél minden olyan lépést, amely
a békét megzavarja, azonban Iz-
rael nem kíván beavatkozni a
keleti és nyugati hatalmi csoport-
tok vitájába.

A koalíció támogatja a kormányt

Aronovits (Mapáj) a kül-
ügyi bizottság elnöke szólalt fel
és azt mondta, hogy Izrael kül-
politikája három alapelveen nyug-
szik: 1. Izrael békéjén; 2. a világ
békéjén, amely nélkül Izrael bé-
kéje sem képzelhető el és végül
3. a békét az UNO keretein belül
kell biztosítani. Ez a három alap-
elv határozta meg Izrael külpo-
litikáját, amely azt írja elő, hogy
ne azonosítsuk magunkat egyik
hatalmi csoporttal sem. Különös-
nek tartja a kommunistáknak és
a Mapáknak azt az aggodalmát,
hogy Izrael a nyugati hatalmi-
csoporthoz csatlakozzék le, a-
mikor ezek a pártok nyíltan köve-
telték, hogy Izrael a keleti népi
demokráciához csatlakozzék. A
semlegesség politikája nem köny-
nyű és a jövőben talán még ne-
hezebb lesz Izrael számára. Fegy-
veres bonyodalmak idején a poli-
tikában az indítóok a döntő és
nincs szerepe az érzelmeknek. Ez
nemcsak a nyugati imperialista
országok politikáját diktálja, ha-
nem a keleti demokráciákét is.
Elismeri, hogy Oroszországnak
van vétőjoga a Biztonsági Tanács
ban, de ezt nem használhatja fel
arra, hogy az UNO működését
megakadályozza. Mi zsidók érde-
kelve vagyunk abban, hogy az
UNO hatékony munkát fejtson
ki, mert nem károsodunk abból,
hogy ezekben az időkben léteztek
nemzetközi fórumok. A Népszó-

velségnek köszönhetjük a palesz-
tina mandátumot, az Egyesült
Nemzetek pedig megteremtették
államiságunk kereteit. Ezért min-
denünk meg van arra, hogy
az Egyesült Nemzeteket ebben a
kritikus órában pozitív állásfoga-
lással támogassuk.

Minz (vallásos blokk) azt mon-
dta, hogy a világ sorsát maga-
sabb erők kormányozzák, azon-
ban az UNO-ban látja a gondví-
selés eszközt.

Szafir (klácionista) és Hárari
(progresszív) szintén támogatták
a kormány politikáját.

Willner (kommunista) éles
támadást intézett a kormány el-
len és azt mondta, hogy ez a leg-
súlyosabb és legvégzetesebb lépé-
se Izrael államának fennállása
óta.

A nagy külpolitikai vita a Kne-
szet éjjeli ülésén folytatódott.
Sháráé külügyminiszter az ellen-
zők szónokainak jogi kifogásaira
replikázott, majd Ben Gurion mi-
niszterelnök tartott beszédet, a-
melyben hangsúlyozta, meg van
győződve arról, hogy a kormány
állásfoglalásával a világbéke ügyét
szolgálta.

A Kneszet ezután elutasította
az ellenzéki pártok bizalmatlan-
sági javaslatát és 68 szavazattal
20 ellenében, 8 tartózkodás mel-
lett jóváhagyta a kormány poli-
tikáját a koreai kérdésben.

Apróhirdetések

Veszek mindenféle berendezést
gépeket cukrászda részére. Jer-
zsálem. Telefon 5591. A 6

Fürdőszobát szerel, javít, gara-
ciával Braun Haifa, Shderot H
carmel 36. Eggeddel ferdén szer-
ben. A 7

Gomblyukázás, gombáthúzás, ha-
és fehérnemű igazítás, Br
Brak, Rabbi Akiba 12. A 7

Női kabát (konfekció) gépes
bélelni tudó kézilányt keres V
női szabó, Jeruzsálem, városné
mögött. A 7

Keresek ügyes pontheggesztő
Cinezésben jártas előnyben. Aj
latok a jeruzsálemi fiókküldő
küldendők. A 7

Austin, 7 -tonnás eladó. Gara
Central, Haifa, Rech. Irak 13.
(A 7)

Hydrochinon, nictol, fixir és
összes fotovegyszerek kapható
Cinephoto Laboratory, Ha
Prophets str. 11. (A 7)

Jeruzsálemi kölcsönkönyvtár
az Eggeddel szembeni Jave
utcában, hirdetések és elő-
zetések is felvesz az Uj Kelet
részére. A 7

Blumberger Jehudát kérem,
lentkeznek azonnal Jeruzsálem
Gabinál. A 7

Sofför, többévi gyakorlattal ál-
keres Tel Avivban. Löwinger
bor Tel Aviv, Nachmani u. 22.
A 7

Figyelem! Jó alkalom herzi-
nak: keresünk kisegítő mun-
erőket szombatba büffébe, ko-
hába mosogatót, kiszolgálókat.
SHARON HOTEL-KAFE, Ha
On Sea. .. A 7

Szemfelszedést most tan-
Bucksbaumnál, Haifa, Nordau
ca 10. A 7

Megbukott a ketnapos Queuille-kormány

Páris (UP). — A két nappal
ezelőtt megalakult Queuille kor-
mány a kedd délután megtartott
bizalmi szavazásnál kisebbségben
maradt. A francia szociáldemo-
krata párt ugyanis eddig még is-

meretlen okok miatt elmarozta,
hogy a kormány ellen fog sza-
vazni. Az elrendelt bizalmi sza-
vazás során a francia nemzet-
gyűlés 334 tagja szavazott a kor-
mány ellen és 221 mellette.